

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö kansliapäällikön 7.7.2023 § 51 tekemästä hankintaoikaisupäätöksestä

KH 30.10.2023 § 402
1144/02.08.00.01/2023

Pohjois-Karjalan hankintatoimi on kilpailuttanut Joensuun kaupungin koulukuvaukset sopimuskaudelle 1.8.2023 – 31.7.2026. Kilpailutus pitää sisällään option 1v + 1 v kausille 1.8.2026 – 31.7.2027 ja 1.8.2027 – 31.7.2028. Tarjouspyyntö julkaistiin 1.6.2023 ja määräaikaan 15.6.2023 mennessä tuli 16 tarjousta. Valinnan perusteena oli halvin hinta. Kaikki tarjoajat päätyivät tarjousvertailuissa tasapisteisiin ja hankintatoimi valitsi 22.6.2023 tekemällään päätöksellä toimittajaksi KK-KUVA OY:n.

Seppälän Koulukuvat Oy teki hankintapäätöksestä hankintaoikaisun 6.7.2023. Oikaisuvaatimuksessa Seppälän Koulukuvat Oy vaati hankintayksikköä poistamaan virheellisen päätöksen ja toteuttamaan kilpailutuksen sekä tarjousvertailun uudelleen hankintalain säännösten mukaisesti. Vaatimustaan Seppälän Koulukuvat Oy perusteli sillä, että hankintayksikkö ei kohdellut tarjouksenantajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi päätöstä tehdessään. Päätöstä on perusteltu ainoastaan kokonaistaloudellisella edullisuudella, jonka perusteena on ollut yksinomaan halvin hinta. Kaikki tarjoukset on kuitenkin annettu samalla halvimalla hinnalla, ja tarjoukset ovat kaikki saaneet samat ja täydet pisteet vertailussa. Oikaisuvaatimuksen tekijän mukaan hankintayksikkö oli tehnyt päätöksen virheellisesti sellaisella perusteella, joka ei erota tarjoajia toisistaan ja/tai jota ei ole päätöksessä julkituotu hankintalain edellyttämine perusteluineen. Hankintayksikkö on siten käyttänyt väärin hankintavaltaansa ja perustellut päätöksensä virheellisesti ja puutteellisesti.

Kansliapäällikkö hylkäsi hankintaoikaisun valituksenalaisella päätöksellään 7.7.2023 § 51. Päätöksessään kansliapäällikkö mm. totesi, että hankintalaissa ei ole erikseen säädetty siitä, miten hankintayksikön tulisi menetellä, jos saadut tarjoukset ovat täysin samanarvoisia. Päätöksessä todettiin, että hankintayksikkö voi valita samanarvoisista tarjouksista haluamansa toimittajan. Päätöstä ei tällöin perustella muilla tiedoilla kuin tarjouspyynnössä olevilla kriteereillä: tässä tapauksessa päätöksessä ilmoitetuilla tarjouspyynnön mukaisilla valintaperusteilla. Hankintayksikkö on valinnut toimittajan tasapisteissä olevista tarjoajista.

Seppälän Koulukuvat Oy on valittanut kansliapäällikön päätöksestä Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valituksessaan Seppälän Koulukuvat Oy vaatii hallinto-oikeutta kumoamaan hankintapäätöksen ja palauttamaan asian uudelleen käsiteltäväksi. Lisäksi Seppälän Koulukuvat Oy vaatii oikeudenkäyntikulujensa korvaamista.

Vaatimustaan Seppälän Koulukuvat Oy perustelee mm. sillä, että hankintayksikön päätös on kuntalain 135 §:ssä tarkoitetulla tavalla lainvastainen. Tarjousmenettely ja päätös on myös julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain säännösten sekä hallintolain 2 luvun 6 §:ssä tarkoitettujen hyvän hallinnon perusteiden vastainen. Päätöstä on perusteltu ainoastaan väitteellä siitä, että voittajan tarjous olisi ollut hinnaltaan halvin, mikä väite ei pidä paikkansa. Voittajan hinta oli sama ja voittajan saamat pisteet samat kuin muillakin tarjoajilla: Kaikki 16 tarjousta annettiin yhtä halvalla hinnalla ja kaikki 16 tarjousta saivat samat ja/eli täydet pisteet pistevertailussa. Hankintayksikön päätökselle tarjoama perustelu ei ole lain edellyttämällä tavalla sellainen seikka, joka millään tapaa erottaisi tarjoajia tai tarjouksia toisistaan. Hankintayksikkö on käyttänyt väärin hankintavaltaansa ja perustellut päätöksensä virheellisesti ja puutteellisesti. Hankintayksikkö on tasatilanteessa valinnut haluamansa toimittajan voittajaksi. Tämä menettely ei täytä tasavertaisen kohtelun ja syrjimättömyyden vaatimusta. Hankintayksiköt eivät voi ohittaa lakien määräyksiä vain asettamalla tarjouskilpailuissa valintaperusteeksi jonkin yksittäisen kriteerin, joka ei luo mitään eroa tarjoajien välille eli jonka tiedetään johtavan tasatilanteeseen – ja valitsevat sitten näin saavutetun tasatilanteen verukkeella voittajaksi haluamansa eli suosimansa tarjoajan.

Hallinto-oikeus on pyytänyt kaupunginhallitusta hankkimaan asiassa Joensuun kaupungin kansliapäällikön lausunnon sekä antamaan halutessaan lisäksi oman lausuntonsa asiassa sekä vastaamaan valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä lausumaan esitetystä selvityksestä. Lisäksi hallinto-oikeus on pyytänyt toimittamaan kaikki valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat ja muun tarvittavan selvityksen.

Hallinto-oikeus on pyytänyt palauttamaan lausunnon ja asiakirjat viimeistään 23.10.2023. Konsernihallintoon pyytänyt lausunnon antamiselle lisääaikaa 1.11.2023 saakka.

Hankintapäällikkö on laatinut kansliapäällikön pyynnöstä asiassa liitteenä olevan lausunnon, johon kansliapäällikkö yhtyy. Myös kaupunginhallitus osaltaan yhtyy liitteenä olevaan lausuntoon ja siinä esitettyyn ja vaatii, että valittajan valitus hylätään kokonaisuudessaan lausunnossa esitetyin perustein.

Oheismateriaalina Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausuntopyyntö. Liitteet ovat luettavissa sähköisessä kokouksessa.

Valmistelija: hankintapäällikkö ja hallintopalvelut

Kaupunginjohtajan sijaisen päätösehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

antaa liitteenä olevan lausunnon valittajan esittämiin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin sekä toimittaa liitteessä mainitut pyydetyt asiakirjat hallinto-oikeudelle.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.